

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Türkiye İş Kurumu İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.13.1.TİK.0.073.00.08-610/28258

26 / 01 / 2010

Konu : Yazılı Soru Önergesi

GK 62
7/11177

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İzmir Milletvekili Sayın Selçuk AYHAN'a ait 7/11177 Esas Nolu yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabî bilgi ve değerlendirmeler ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

Ek:

Yazı ve ekleri (6 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN SELÇUK AYHAN'A AİT SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Hükümetimiz, ekonomi politikalarının yürütülmesinde 'istihdam odaklı hareket' anlayışını özümsemiştir. Bireylerin ve ailelerin düzenli gelir elde etmesinin esas yolunun bir işe sahip olmak olduğu gerçeğinden hareketle, istihdamın artırılarak işsizliğin azaltılması yolunda önemli adımlar atılmaktadır. Özellikle küresel ekonomik kriz şartlarında ağırlaşan tabloya rağmen, alınan tedbirler, ortaya konan teşvik ve istihdam paketleri, kararlılıkla yürütülen ekonomik ve sosyal politikalar sayesinde krizin muhtemel olumsuz etkileri en aza indirilmiştir. İstihdamda olanların işlerini kaybetmemeleri; işsiz vatandaşlarımızın ise istihdama kazandırılmaları amacıyla, mevcut düzenleme ve uygulamalara ek olarak, kamuoyunda "istihdam paketleri" olarak da bilinen yasalarla, işsizlikle mücadelenin hukuki ve idari zemini güçlendirilmiştir.

Bu kapsamda;

5763 Sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunla,

- İşsizlik nedeniyle gelirleri düşen vatandaşlarımıza yönelik olarak, işsizlik sigortasının kapsamı ve işsizlik ödeneği miktarı konusunda iyileştirmelere gidilmiştir. İşsizlik ödeneğinin daha kısa sürede bağlanmasına imkan sağlanmış ve işsizlik ödeneği miktarı %11 oranında artırılmıştır.
- Gençler ve kadınların istihdamını artırmak amacıyla, mevcut istihdama ilave olarak işe alınan kadınlar ile 18-29 yaş arası gençlere ait işveren sigorta priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması hükme bağlanmış; böylece genç ve kadın istihdamı teşvik edilmiştir.
- İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin aktif işgücü programları çerçevesinde sunulan hizmetlerden yararlanabilmesi amacıyla İşsizlik Sigortası Fonundan kaynak kullanılmaya başlanmıştır.

5838 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunla;

- Kısa çalışma ödeneği miktarı % 50 arttırılmış, kısa çalışma ödeneğinin ödenme süresi 3 aydan 6 aya uzatılmıştır. Böylece, küresel ekonomik kriz nedeniyle yoğun işten çıkarmaların önüne geçilmiştir.
- Kadınların ve 18-29 yaş arası gençlerin istihdamını teşvik amacıyla 5763 sayılı Kanunla getirilen teşvikin süresi 1 yıl daha uzatılmıştır.

5921 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla;

- İşsizlik ödeneği alan kişilerin, 01.10.2009 tarihinden itibaren işe alınması halinde prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan işçi ve işveren payı sigorta primleri ile genel sağlık sigortası priminin kalan işsizlik ödeneği süresince İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması öngörülmüştür. Böylece yeniden işe girmek ve daha fazla gelir elde etmek suretiyle işsizler; daha düşük maliyetli işçi çalıştırmak suretiyle de işveren lehine avantaj sağlanmıştır.
- Teşvikli yatırımlara bağlı olarak gerçekleştirilecek istihdam için, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan işveren sigorta primi hisselerinin tamamının Hazine tarafından karşılanması sağlanmıştır.

A

- Böylece işverenin istihdam maliyetleri düşürülmek suretiyle hem mevcut istihdamın korunması hem de ilave istihdam teşvik edilmiştir.

Sayılan bu genel çalışmalar ve önleyici düzenlemeler yanında, “kriz” şartlarına uygun olarak, yeni tedbirler de gündeme alınmıştır. İşverenlerin, dünyada ve ülkemizde yaşanan ekonomik krizi atlatabilmeleri ve kriz sonrası normal faaliyetlerine devam edebilmeleri amacıyla “kısa çalışma” uygulaması başlatılmıştır. “Kısa çalışma” uygulaması ile firmaların, çalışmadıkları sürelerle sınırlı olmak kaydıyla, çalışanlarının ücretlerinin bir kısmı için kısa çalışma ödeneği ödenmesinin yolu açılmış, kısa çalışma ödeneğinin süresi 3 aydan 6 aya çıkarılmış ve ödenek miktarı ise %50 artırılmıştır. Böylece, kısa çalışma ödeneği ile firma açısından tekrar işe alma, eğitim ve iş uyumu için gerekli olan bir takım giderlerin önlenmesi, işçiye de çalışılmayan dönemde gelir devamlılığının sağlanması amaçlanmıştır. 2003-2008 yılları arasında toplam 374 firma, 278 kişi Kısa Çalışma Ödeneği’nden yararlanmış iken, ekonomik kriz nedeniyle getirilen iyileştirme ve teşvikler sayesinde, 18.01.2010 tarihi itibarıyla Kısa Çalışma Ödeneği’nden yararlanmak için başvuran firma sayısı 5 bin 384 olup, başvurusu uygun görülerek ödeme yapılan firma sayısı 3 bin 48; kişi sayısı 194 bin 506’dır.

Diğer taraftan, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik tedbirler, sıkı mali politikalar ve istikrarlı ekonomi yönetimi ile desteklenerek bu süreçten ülke ekonomisinin ve işgücü piyasasının mümkün olan en az kayıpla ve güçlenerek çıkması için tüm kurum ve kuruluşlar seferber edilmiş, istihdamın artırılmasına dönük “aktif” ve işini kaybeden vatandaşlarımıza dönük “pasif” işgücü politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması ile işgücü piyasası sürekli kontrol altında tutulmuştur.

Eğitim-istihdam ilişkisinin zayıflığının, işsizliğin önemli nedenlerinden biri olduğunu dikkate alarak mevzuatta gerekli düzenlemeleri yapmıştır. Aktif işgücü programlarının çerçevesini genişletilmiş, İşgücü yetiştirme kursları ve toplum yararına çalışma programlarına ek olarak girişimcilik ve staj programları gibi yeni uygulamalara başlatılmıştır. Bu programları daha etkin bir şekilde uygulamak için Bakanlar Kurulu Kararıyla 2009 ve 2010 yıllarında sırasıyla 511 ve 495 milyon TL olmak üzere toplam 1 milyar 6 milyon TL kaynağın kullanımına imkân sağlanmıştır.

Bu çerçevede 1 Ocak-31 Aralık 2009 döneminde İŞKUR tarafından İşgücü Yetiştirme Faaliyetleri kapsamında; 7.873 adet işgücü yetiştirme kursu düzenlenmiş olup, bu kurslardan 85.462’si erkek, 80.683’ü kadın olmak üzere toplam 166.145 kişi faydalanmıştır. Yine bu tarihler arasında Toplum Yararına Çalışma Programı alanında düzenlenen 1.627 programa 33.156’sı erkek 12.069’u kadın olmak üzere toplam 45.225 kişi yararlanmıştır. Yeni bir Kurum faaliyeti olan Staj Programlarından 1.271 stajyer yararlanmış olup, toplam 547 Staj Programı düzenlenmiştir.

Aktif işgücü programları dışında, işini kaybeden işsizlere yönelik olarak “işsizlik ödeneklerinin ödenmesi”, “hastalık ve analık sigortası primlerinin yatırılması”, “yeni bir işe yerleştirilme çalışmalarının yapılması”, “meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimlerinin sağlanması” hizmetlerini içeren ve İşsizlik Sigortası ve Ücret Garanti Fonu’na ilişkin çalışmaların tümünü oluşturan pasif işgücü programları da özenle sürdürülmektedir. İşsizlik Sigortasının uygulamaya başladığı Mart 2002 tarihinden 31/12/2009 tarihine kadar sisteme 2.053.589 kişi başvuruda bulunmuş, bunlardan 1.763.562 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. Mart 2002 tarihinden Aralık 2009 tarihine kadar toplamda 2.942.978.934-TL ödemede bulunulmuştur.

2009 yılında Ücret Garanti Fonu’ndan 12 bin 371 kişiye toplam 22 milyon 34 bin TL ödeme yapılmıştır. Ücret Garanti Fonu, “İşsizlik Sigortası Fonu” içinde değerlendirilmektedir.

Fonun toplam varlığı, 31.12.2009 tarihi itibariyle, ödemeler toplamı 32.242.430.-TL düşüldükten sonra 110.520.448.-TL'dir.

İş Kaybı Tazminatı, özelleştirilen kuruluşlarda çalışanlardan özelleştirme nedeniyle iş sözleşmeleri tabi oldukları iş kanunları ve toplu iş sözleşmeleri gereğince tazminata hak kazanacak şekilde sona ermiş olanlara yönelik bir ödenek olup yine İŞKUR tarafından yürütülmektedir. Uygulamanın başladığı 1995 yılından 31/12/2009 tarihine kadar toplam 29 bin 759 kişi bu ödenekten yararlanmıştır. Bu kişilere, toplamda 108 milyon 821 bin 074 TL ödeme yapılmıştır. 2009 yılı Ocak-Aralık döneminde 483 kişiye toplam 7 milyon 111 bin 943 TL tutarında İş Kaybı Tazminatı ödemesi yapılmıştır.

İŞKUR, yukarıda sayılan ana hizmetlerinin yanı sıra, istihdamın geliştirilmesine dönük olarak, çeşitli hedef gruplarına yönelik etkili projeler ve programlar da geliştirmektedir.

İstihdamın artırılarak işsizliğin azaltılması yönündeki mücadele tüm hızıyla sürdürülmektedir. Son yıllarda ortaya konan irade, atılan önemli adımlar, siyasi, hukuki ve ekonomik araçların etkin kullanımı, teşvik politikaları, uygulanan aktif ve pasif işgücü programlarının olumlu etkisi ve tüm kurumlarımızın eşgüdümlü ve özverili çalışmaları ile işsizliğin azaltılması yönündeki kararlılık önümüzdeki süreçte de hükümet politikalarının odağında yer alacaktır.

Öte yandan 19.11.2002 tarihinden sonra özelleştirilen şirket ve işletmelerde hisse/işletme devir tarihleri itibariyle çalışan işçilerden iş akdi feshedilenlerin sayısını gösteren tablolar aşağıda gösterilmiştir.

19.11.2002 Tarihinden Sonra Özelleştirilen Kuruluş ve İşletmelerde İş Akdi Feshedilen İşçi Sayıları

A. %50'nin Üzerinde Kamu Payı Blok Hisse Senedi Satışı Yoluyla Özelleştirilen Kuruluşlar:

	KURULUŞLAR	HISSE DEVİR TARİHİ	DEVİR TARİHİNDEKİ TOPLAM İŞÇİ SAYISI (*)	DEVİR TARİHİNDE İŞ AKDI FESHEDİLEN İŞÇİ SAYISI
1	TAKSAN A.Ş.	20.06.2003	367	367
2	MEYBUZ A.Ş.	30.09.2003	24	-
3	GERKONSAN A.Ş.	17.12.2003	123	111
4	Gemlik Gübre San. A.Ş.	24.02.2004	386	-
5	Alkollü İçkiler San. ve Tic. A.Ş.	27.02.2004	1.688	1.688
6	ESGAZ A.Ş.	10.03.2004	31	-
7	İGSAŞ İstanbul Gübre San. A.Ş.	18.03.2004	300	-
8	Eti Bakır A.Ş.	12.04.2004	250	250
9	Divriği-Hekimhan Mad. A.Ş.	15.04.2004	687	663
10	BURSAGAZ A.Ş.	19.04.2004	71	-

11	Eti Gümüş A.Ş.	13.08.2004	261	261
12	Eti Krom A.Ş.	14.09.2004	440	440
13	B.E.T. Kütahya Şeker Fab. A.Ş.	08.10.2004	505	-
14	Eti Elektrometalurji A.Ş.	25.10.2004	255	255
15	Kristal Tuz A.Ş.	10.02.2005	-	-
16	Ataköy Otelcilik A.Ş.	28.02.2005	281	-
17	Ataköy Turizm Tes. ve Tic. A.Ş.	28.02.2005	109	-
18	Samsun Gübre San. A.Ş.	04.07.2005	293	293
19	Manisa Pamuklu A.Ş.	12.07.2005	10	10
20	Eti Alüminyum A.Ş.	29.07.2005	1.642	-
21	TEKA Puro Üre. ve Tic. A.Ş.	31.10.2005	1	-
22	Adapazarı Şeker Fabrikası A.Ş.	15.11.2005	421	-
23	Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	26.01.2006	4.601	-
24	Başak Sigorta A.Ş.	16.05.2006	250	-
25	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	30.05.2008	2.863	-
26	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.	28.01.2009	1.733	-
27	Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş.	11.02.2009	468	-
28	Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.	30.10.2009	502	-

B. Varlık Satışı Yoluyla Özelleştirilen İşletmeler:

	İŞLETME DEVİR TARİHİ	DEVİR TARİHİNDEKİ TOPLAM İŞÇİ SAYISI (*)	DEVİR TARİHİNDE İŞ AKDİ FESHEDİLEN İŞÇİ SAYISI
1	SEKA - Afyon İşletmesi	02.06.2003	164
2	TDİ - Çeşme Limanı	06.06.2003	7
3	SEKA - Balıkesir İşletmesi	24.06.2003	287
4	SEKA - Çaycuma İşletmesi	30.06.2003	269
5	TDİ - Kuşadası Limanı	07.07.2003	13
6	TZD - Sakarya Traktör İşletmesi	15.08.2003	297
7	SEKA - Aksu İşletmesi	24.10.2003	299
8	TEKEL - Çankırı Tuzlası	24.10.2003	-
9	SEKA - Kastamonu İşletmesi	06.11.2003	372

B. Varlık Satışı Yoluyla Özelleştirilen Tesis ve İşletmeler:

	İŞLETMELER	İŞLETME DEVİR TARİHİ	DEVİR TARİHİNDEKİ TOPLAM İŞÇİ SAYISI (*)	DEVİR TARİHİNDE İŞ AKDİ FESHEDİLEN İŞÇİ SAYISI
10	TDİ - Trabzon Limanı	21.11.2003	373	373
11	TDİ - Dikili Limanı	04.12.2003	6	-
12	SÜMER Holding - Adıyaman İşletmesi	29.12.2003	160	160
13	SÜMER Holding - Malatya İşletmesi	27.02.2004	103	103
14	KBI - Samsun İşletmesi	15.04.2004	217	217
15	SEKA - Karacasu İşletmesi	15.04.2004	86	86
16	EBK - Manisa Kombinasi	25.06.2004	135	135
17	SÜMER Holding - Tümosan İşletmesi	01.07.2004	312	312
18	TEKEL - Tuzluca Tuzlası	24.09.2004	-	-
19	TEKEL - Sekili Tuzlası	29.09.2004	-	-
20	SÜMER Holding - Bakırköy İşletmesi	08.10.2004	666	666
21	Kütahya Gübre - Üretim Tesisleri	18.10.2004	-	-
22	SÜMER Holding - Çanakkale İşletmesi	04.11.2004	72	72
23	SEKA - Akkuş İşletmesi	07.12.2004	6	6
24	SÜMER Holding - Diyarbakır İşletmesi	09.12.2004	93	93
25	TEKEL - Kağızman Tuzlası	13.02.2005	11	11
26	SÜMER Holding - Beykoz İşletmesi	14.04.2005	86	86
27	SÜMER Holding - Sarıkamış İşletmesi	19.08.2005	8	8
28	TEKEL - Kaldırım Tuzlası	01.02.2006	11	11
29	TEKEL - Kayacık Tuzlası	01.02.2006	12	12
30	TEKEL - Yavşan Tuzlası	06.03.2006	8	8
31	KBI - Murgul İşletmesi	06.07.2006	241	241
32	TCDD - Mersin Limanı	12.05.2007	-	-
33	TEKEL (Sigara San. İşl.) - Adana Sigara Fab.	24.06.2008	20	5
34	TEKEL (Sigara San. İşl.) - Balıca Sigara Fab.	24.06.2008	134	3
35	TEKEL (Sigara San. İşl.) - Bitlis Sigara Fab.	24.06.2008	-	-
36	TEKEL (Sigara San. İşl.) - İstanbul Sigara Fab.	24.06.2008	67	10
37	TEKEL (Sigara San. İşl.) - Malatya Sigara Fab.	24.06.2008	5	-
38	TEKEL (Sigara San. İşl.) - Tokat Sigara Fab.	24.06.2008	158	16
39	ADÜAŞ - Tercan Hidroelektrik Santrali	01.09.2008	14	-
40	ADÜAŞ - Kuzgun Hidroelektrik Santrali	01.09.2008	-	-

A

41	ADÜAŞ - Mercan Hidroelektrik Santrali	01.09.2008	-	-
42	ADÜAŞ - İkizdere Hidroelektrik Santrali	01.09.2008	7	-
43	ADÜAŞ - Çıldır Hidroelektrik Santrali	01.09.2008	13	-
44	ADÜAŞ - Beyköy Hidroelektrik Santrali	01.09.2008	-	-
45	ADÜAŞ - Ataköy Hidroelektrik Santrali	01.09.2008	3	-
46	ADÜAŞ - Denizli Jeotermal Santrali	01.09.2008	17	-
47	ADÜAŞ - Engil Gaz Türbinleri Santrali	01.09.2008	-	-

TOPLAM

23.314

8.680

(*) İş kanunlarına tabi çalışan ve 4046 sayılı Kanunun ilgili maddeleri uyarınca diğer kamu ve kuruluşlarına nakil hakkı olmayan personel

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın öncelikli hedefi özelleştirme portföyünde yer alan kuruluşların özelleştirilmelerinin tamamlanmasıdır. Bu itibarla;

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye ait şeker fabrikalarının portföyler halinde bir bütün olarak; varlık, makine fabrikaları ve diğer 2 fabrikanın ise her birinin ayrı birer varlık olarak özelleştirilmesi planlanmaktadır. Bu çerçevede Portföy B (Elazığ, Elbistan, Erzincan, Malatya Şeker Fabrikaları)'nin özelleştirilmesine ilişkin 05.10.2009 tarihinde çıkılan ihalesinde son teklif verme tarihi 21.01.2010'dur. Portföy C (Çarşamba, Çorum, Kastamonu, Kırşehir, Turhal, Yozgat Şeker Fabrikaları)'nin ise 08.12.2009 tarihinde nihai pazarlığı görüşmeleri tamamlanmış, hâlihazırda Portföy A (Ağrı, Erçiş, Erzurum, Muş, Kars Şeker Fabrikaları), Portföy D (Bor, Ereğli, Iğın Şeker Fabrikaları), Portföy E (Afyon, Alpullu, Burdur, Susurluk, Uşak Şeker Fabrikaları) ve Portföy F (Ankara, Eskişehir Fabrikaları)'de bulunan fabrikalar özelleştirme kapsam ve programında yer almakta olup özelleştirme çalışmaları devam etmektedir.

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ait Çamlıbel, Fırat, Uludağ, Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'lerin 10.11.2009 tarihinde çıkılan ihalelerinde son teklif verme tarihi 12.02.2010 olup, diğer dağıtım şirketlerine ait özelleştirme çalışmaları ise devam etmektedir. Elektrik Üretim A.Ş.'ye ait 52 adet akarsu santralinin özelleştirilmesinde ise 01.12.2009 tarihinde çıkılan ihalede son teklif verme tarihi 19.02.2010'dur.

Ayrıca özelleştirilmeleri için uygun şartlar oluşan diğer tesis, işletme ve kuruluşların özelleştirilmeleri yönünde gerekli çalışmalar devam etmektedir.

h